NORAKSTS
Lieta Nr.A42486207
AA43-0935-10/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 17.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Slica,
tiesneses Dz.Amerika un Ļ.Kušnire,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *S.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *G.J.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 4.aprīļa lēmuma Nr.19/16407 atcelšanu, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 5000 apmērā, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 14.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Rīgas reģionālā iestāde no 2006.gada 10.februāra līdz 2006.gada 15.septembrim veica *G.J.* iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) par 2001., 2002., 2003. un 2004.

Ar VID Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvaldes priekšnieces 2006.gada 15.septembra lēmumu Nr.4.2.10/4 *G.J.* papildu nomaksai budžetā noteikti IIN Ls 269,95 un soda nauda Ls 289,95 apmērā par 2003.gadu un IIN Ls 5387 un soda naudu Ls 5407 apmērā par 2004.gadu.

VID Rīgas reģionālās iestādes direktors, izskatījis *G.J.* sūdzību, ar 2006.gada 23.novembra lēmumu Nr.1.3/45819 atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu daļā par IIN Ls 5387 un soda naudu Ls 5407 apmērā par 2004.gadu un daļā par soda naudu Ls 20 apmērā par 2003.gadu, bet atcēla daļā par IIN Ls 269,95 un soda naudu Ls 269,95 apmērā par 2003.gadu.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, *G.J.* to apstrīdēja VID ģenerāldirektoram, kurš ar 2007.gada 4.aprīļa lēmumu Nr.19/16407 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu un nesamazināja noteiktās soda naudas apmēru.

[2] *G.J.* (turpmāk – pieteicējs) Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Laika periodā no 1999. – 2000.gadam pieteicējs no vecākiem saņēmis skaidras naudas līdzekļu dāvinājumu USD 15000 un Ls 17000. Tādējādi uz 2003.gada sākumu pieteicējam bija skaidras naudas uzkrājums, kas ticis uzrādīts pieprasītajā papildu deklarācijā par 2003. un 2004.gadu. Līdz ar to nav pamatots auditoru apgalvojums, ka uz 2003.gada 1.janvāri pieteicējam naudas uzkrājumi nav bijuši.

[2.2] Naudas līdzekļi, kuru pārbaudi auditori veikuši par 2001. un 2002.gadu, ir pieteicēja personīgie naudas līdzekļi, kas nevar tikt aplikti ar nodokļiem. VID nav tiesību pieprasīt iesniegt apliecinošus dokumentus par skaidras naudas uzkrājumiem. Veicot naudas līdzekļu aprēķinu, nav ņemts vērā lata valūtas kurss attiecībā pret ASV dolāru, kā rezultātā veikts nepareizs aprēķins, samazinot skaidras naudas uzkrājumu uz 2003.gada 1.janvāri.

[2.3] VID nav savācis pierādījumus, kas apstiprinātu veiktā aprēķina pareizību. Visas šaubas tulkojamas par labu privātpersonai. VID veiktais aprēķins balstīts vienīgi uz fizisku personu apgalvojumiem, nevis uz dokumentāliem pierādījumiem.

[2.4] Nav pamatots VID apgalvojums, ka 2004.gadā pieteicējs saņēmis atlīdzību Ls 21800 par nekustamo īpašumu pārdošanu. Pieteicējam nav saprotami *I.U.* un *V.R.* rīcības motīvi, sniedzot VID nepatiesus paskaidrojumus. Pārdodot nekustamos īpašumus, pieteicējs rīkojies kā *I.U.* un *V.R.* pilnvarotā persona, nesaņemot par to atlīdzību.

[2.5] VID pieļāvis virkni procesuālo pārkāpumu. Uzsākot pārbaudi, netika veikta nodokļu maksātāja aptauja un netika aizpildīts maksātāja aptaujas protokols. Audita pārbaude vairākas reizes tikusi pagarināta. Nepārtraukta ierašanās VID liegusi pieteicējam veikt savas privātās dzīves nepieciešamās darīšanas.

[2.6] VID, apšaubot pieteicēja labo vārdu, godaprātu un mantisko stāvokli, uzliekot par pienākumu sniegt ziņas, kuras nevar tikt prasītas un pārbaudītas, nodarījis pieteicējam smagu morālo kaitējumu, ko pieteicējs novērtē Ls 5000 apmērā.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 14.septembra spriedumu apmierināts pieteicēja pieteikums daļā. Atcelts Lēmums un noraidīts pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kā arī daļā par morālā kaitējuma Ls 5000 (pieci tūkstoši latu) atlīdzināšanu.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Ja VID pēc kriminālprocesa virzītāja pieprasījuma sniedz atzinumu par budžetam nodarīto zaudējumu, tad šāds atzinums nav administratīvais akts. Tādējādi Lēmuma pamatojumā bija lietderīgi ietvert skaidrojumu par to, ka pārbaude par 2001. un 2002.gadu veikta vienīgi saistībā ar atzinuma došanu Saldus rajona policijas pārvaldei, pamatojoties

uz 2004.gada 21.decembra pieprasījumu veikt vienkāršo nodokļu auditu pieteicējam par laika periodu no 2000.gada 8.decembra līdz 2004.gada 29.jūlijam, taču tiesiskas sekas pieteicējam nerada.

Tiesa uzskata, ka, pamatojoties uz kriminālprocesa virzītāja pieprasījumu, nodokļu administrācija bija tiesīga veikt pieteicējam auditu arī par 2001. un 2002.gadu, jo 3 gadu noilgums neattiecas uz šāda veida pārbaudi, taču ierobežo VID tiesības uzlikt personai tiesisko pienākumu – samaksāt budžetā papildus aprēķinātos nodokļu maksājumus. Izskatāmajā gadījumā par laika periodu no 2001. līdz 2003.gadam pieteicējam nodokļu maksājumu uzrēķins nav veikts.

[3.2] Tiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā audita pārbaude pieteicējam tika veikta laika periodā no 2006.gada 10.februāra līdz 15.septembrim, kopumā 217 dienas, un nodokļu administrācijas augstākā amatpersona nav pagarinājusi lēmuma pieņemšanas termiņu atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta panta trešajai prim daļai.

Likumā noteiktais 90 dienu termiņš audita veikšanai izbeidzās 2006.gada 10.maijā, tādējādi lemt par termiņa pagarinājumu, kas pārsniedz norādīto datumu, bija tiesīgs vienīgi VID ģenerāldirektors kā nodokļu administrācijas augstākā amatpersona (saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 4.pantu). Tiesa konstatē, ka nevienu lēmumu par audita veikšanas termiņa pagarināšanu VID ģenerāldirektors nav pieņēmis.

Ņemot vērā to, ka likumdevējs audita veikšanai pamatā ir paredzējis 90 dienu termiņu, likumā noteiktajos gadījumos to pagarinot par 30 dienām vai 60 dienām, jāatzīst, ka VID nebija tiesiska pamata veikt pieteicējam audita pārbaudi 217 dienas.

Kā termiņa pagarināšanas tiesiskais pamatojums lēmumos cita starp norādīta atsauce uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta ceturto daļu, kas lēmumu pieņemšanas laikā noteica, ka šā panta trešajā daļā minētie nodokļu revīzijas (audita) termiņa ierobežojumi neattiecas uz gadījumiem, kad nodokļu revīzija (audits) tiek veikta pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma. Tiesas ieskatā citētajā tiesību normā noteiktais nenozīmē to, ka auditu drīkst veikt neierobežotā termiņā.

Senāts ir norādījis, ka labas pārvaldības princips uzskatāms par tiesiskā valstī pastāvošu vadlīniju valsts pārvaldes iestādes tiesiskajās attiecībās ar privātpersonu. Citiem vārdiem, tas, ka nav konkrēta termiņu noteicoša norma, nozīmē tieši to, ka jāvadās pēc vispārīgā principa – taisnīga procedūra saprātīgā laikā (*sk. Senāta 2008.gada 6.jūnija sprieduma lietā SKA-505 10.punktu*). Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā nav ievērots labas pārvaldības princips. Turklāt iestādes pieļauto pārkāpumu tiesa novērtē kā būtisku.

[3.3] No lietas materiāliem redzams, ka 2006.gada 20.decembrī pieteicējs apstrīdēja sākotnējo lēmumu. 2007.gada 30.janvārī ar Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.115 pieteicēja sūdzības izskatīšanas termiņš pagarināts par 30 dienām, tas ir, līdz 2007.gada 25.februārim. 2007.gada 2.martā ar Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.314 pieteicēja sūdzības

izskatīšanas termiņš pagarināts par 30 dienām, tas ir, līdz 2007.gada 27.martam. Lēmums ir pieņemts 2007.gada 4.aprīlī. Tādējādi, pieņemot Lēmumu, ir pārkāpts arī Finanšu ministrijas 2007.gada 2.marta rīkojumā Nr.314 noteiktais termiņš.

[3.4] No lietas materiāliem izriet, ka pēc Lēmuma pieņemšanas ir veikti vairāki grozījumi audita pārskatā un labojumi lēmumā par audita rezultātiem.

Kopumā novērtējot audita laikā pieļauto kļūdu skaitu un raksturu, tiesa secina, ka audita pārbaude izskatāmajā gadījumā nav veikta ar pienācīgu rūpību. Tiesa pieļauj iespēju, ka, veicot auditu, kļūdas ieviesušās aiz neuzmanības, taču tās nav raksturojamas vienīgi kā pārrakstīšanās kļūdas, kas nevarēja ietekmēt audita rezultātu. Tiesa konstatē, ka lietas materiālos ir 2002.gada 13.februārī starp pieteicēju un *A.J.* noslēgtā pirkuma līguma kopija, no kuras izriet, ka 2002.gada 13.februārī pieteicējs pārdevis traktoru DT-75 *A.J.* Lietā ir arī *A.J.* pilnvarotās personas *E.G.* 2006.gada 20.septembrī VID Rīgas reģionālās iestādei sniegtais paskaidrojums, kurā norādīts, ka traktors ticis pieteicējam pārdots par Ls 2500, norēķini veikti skaidrā naudā. Taču minētie dokumenti nav ņemti vērā un pārsūdzētajā Lēmumā nav norādīts iemesls, kādēļ VID tos nevērtēja. Jāņem vērā arī tas, ka visas pieļautās kļūdas netika konstatētas un novērstas līdz Lēmuma pieņemšanai, neskatoties uz to, ka audita pārskatu nodokļu administrācijai bija jāpārbauda vairākas reizes – pieņemot lēmumu par audita rezultātiem, pieņemot sākotnējo lēmumu, un arī pieņemot Lēmumu. Arī lietas izskatīšanas laikā tiesā iestāde netika skaidrībā ar visām pieļautajām neprecizitātēm un kļūdām, tādēļ pastāv objektīvas šaubas par veiktā nodokļu maksājumu aprēķina pareizību.

Tiesa uzskata, ka šādos apstākļos nav pamata atzīt, ka nodokļu pārbaude pieteicējam veikta normatīvajos aktos reglamentētajā kārtībā. Tiesa konstatē, ka administratīvā procesa laikā iestādē ir pieļauti vairāki būtiski pārkāpumi, kuri paši par sevi izraisa pārsūdzētā Lēmuma prettiesiskumu un tādēļ pārsūdzētais Lēmums ir atceļams. Līdz ar to, procesuālās ekonomijas dēļ tiesa nevērtēs pārējos pieteikumā ietvertos iebildumus.

[3.5] Pieteikumā ietverts lūgums – izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu, uzliekot VID pienākumu samazināt aprēķināto IIN soda naudu par 70 %. Ņemot vērā to, ka tiesa nonāca pie secinājuma, ka Lēmums ir atceļams kā prettiesisks, tad nav pamata lemt par norādītā pienākuma uzlikšanu VID. Līdz ar to pieteikums minētajā daļā ir noraidāms.

[3.6] Tiesa konstatēja, ka VID ir izdevis prettiesisku administratīvo aktu. Līdz ar to ir pamats atzīt, atbildētāja dēļ noticis pieteicēja tiesisko interešu aizskārums.

Budžetā maksājamā nodokļa aprēķina pareizības pārbaude ir paredzēta normatīvajos aktos un tā nav vērtējama kā personas labā vārda, godaprāta un mantiskā stāvokļa apšaubīšana. VID kompetencē ietilpstošo

uzdevumu veikšana nav iespējama bez nodokļu maksātāja sniegtās informācijas objektīvas pārbaudes un izvērtēšanas.

Ņemot vērā minēto, ir noraidāms pieteicēja arguments, ka morālais kaitējums nodarīts ar VID rīcību, apšaubot pieteicēja labo vārdu, godaprātu un mantisko stāvokli, uzliekot par pienākumu sniegt ziņas, kuras nevar tikt prasītas un pārbaudītas.

Tiesa uzskata, ka ar Lēmuma atcelšanu tiek atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms audita uzsākšanas. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā nav objektīva pamata apmierināt pieteikumu daļā par morālā kaitējuma Ls 5000 atlīdzināšanu, tādēļ pieteikums minētajā daļā ir noraidāms.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 14.spriedumu spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicēja pieteikums, VID iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[4.1] Konkrētajā gadījumā tieši VID Rīgas reģionālās iestādes augstākā amatpersona ir parakstījusi lēmumu par nodokļa audita termiņa pagarināšanu, līdz ar to tiesas secinājums, ka lēmumu par audita veikšanas termiņa pagarināšanu konkrētajā gadījumā varēja pieņemt tikai VID ģenerāldirektors, ir kļūdains.

[4.2] VID Rīgas reģionālā iestāde 2006.gada 2.februāra lēmumu par nodokļu audita veikšanu pieteicējam pieņēma un veica pēc Saldus rajona policijas pārvaldes 2004.gada 21.decembra pieprasījuma Nr.20/34-5787. Līdz ar to tiesa nepamatoti nav ņēmusi vērā likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta ceturto daļu.

[4.3] Tiesa nav norādījusi konkrēti, kuras kļūdas vai neprecizitātes ir par pamatu secinājumam, ka pastāv objektīvas šaubas par veiktā nodokļu maksājumu aprēķina pareizību.

[5] Pieteicējs uz tiesas sēdi nav ieradies, no pieteicēja saņemts iesniegums ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu. Administratīvā apgabaltiesa (turpmāk – apgabaltiesa) atzina, ka nav konstatējami APL 268. un 269.pantā norādītie apstākļi un ir iespējams lietu izskatīt bez pieteicēja piedalīšanās.

Atbildētāja pārstāve uzturēja apelācijas sūdzību, pamatojoties uz tajā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieka paskaidrojumus, apgabaltiesa atzīst, ka VID apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[7] APL 302.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Ņemot vērā, ka apelācijas sūdzību ir iesniedzis tikai VID par pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteicēja pieteikums, apgabaltiesa izskatīs lietu pēc būtības šajā daļā.

[8] Pieteicējs uzskata, ka saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmo daļu VID nebija tiesību veikt auditu par 2001. un 2002.gadu. Pieteicējs pieteikumā norāda, ka 1999. – 2000.gadā no tēva un mātes saņēmis skaidras naudas dāvinājumus USD 15000 un Ls 17000. Pieteicējs šos skaidras naudas uzkrājumus ir uzrādījis papildu deklarācijā par 2003. un 2004.gadu. Pieteicējs uzskata, ka VID nepamatoti atzinis, ka pieteicējam uz 2003.gada sākumu nav skaidras naudas uzkrājumu, jo ir nepamatoti ir veikts ienākumu un izmaksu korekcija par 2001. un 2002.gadu.

Apgabaltiesa minētos argumentus atzīst par nepamatotiem turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 1.janvārim*) paredz, ka nodokļu administrācijai ir tiesības pēc nodokļu revīzijas (audita) precizēt nodokļu apmērus un uzlikt soda naudu triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa, ja pārkāpti nodokļu likumi, Ministru kabineta noteikumi par nodevām un pašvaldības domes (padomes) izdotie saistošie noteikumi par pašvaldības nodevām (..).

No minētās tiesību normas teksta nav secināms, ka normā būtu noteikts ierobežojums iestādei konstatēt kādus apstākļus, kas radušies agrāk kā trīs gadus pēc maksāšanas termiņa. Atbilstoši tam obligātos maksājumus noteic vai precizē un soda naudu uzliek trīs gadu laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā maksāšanas termiņa. Tātad likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmā daļa neparedz ierobežojumu laika periodam, par kuru drīkst veikt auditu, bet gan nosaka laika periodu, par kuru auditoriem ir tiesības precizēt budžetā maksājamo nodokļu apmērus un uzlikt soda naudu.

VID ir ņēmis vērā pieteicēja norādītos skaidras naudas uzkrājumus, kurus viņš ir saņēmis no vecākiem. Tā kā pieteicējs ir norādījis, ka skaidru naudu no vecākiem ir saņēmis jau 1999. un 2000.gadā, Apgabaltiesas ieskatā VID bija pamats uzskatīt, ka tās bija pieteicēja rīcībā jau 2001. un 2002.gadā, un ņemt tos vērā, veicot 2001.gada un 2002.gada ienākumu un izdevumu aprēķinu.

[9] Pieteicējs uzskata, ka VID nepamatoti ir noteicis IIN Ls 5387 par 2004.gadā gūtajiem ienākumiem Ls 21800 apmērā, jo šie aprēķini pamatoti tikai ar fizisku personu apgalvojumiem, tam nav dokumentālu pierādījumu.

[9.1] VID auditā ir secināts, ka 2004.gada pieteicēja ienākumu avoti pārsniedz viņa izdevumu apjomu, kā rezultātā neveidojas slēptais ienākums, bet auditā konstatēts, ka pieteicējs 2004.gadā ir guvis ienākumus

Ls 21800, kas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.panta pirmo daļu un otro daļu ir apliekami ienākumi.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka IIN ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem. Panta otrā daļa paredz, ka iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja – mēneša) apliekamais ienākums ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus (..).

Auditā konstatēts, ka 2004.gadā pieteicējs kā citu fizisku personu pilnvarotā persona veica darījumus ar nekustamajiem īpašumiem.

[9.1.1] Pieteicējs kā *I.U.* pilnvarotā persona saskaņā ar 2004.gada 25.marta pirkuma līgumu (*lietas 1.pielikuma 162.-165.lapa*) pārdeva AS „*/Nosaukums/*" atdalīto nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*" Zirņu pagastā, Saldus rajonā, par Ls 9500. Saskaņā ar minēto pirkuma līgumu un 2004.gada 25.marta maksājumu uzdevumu Nr.6 AS „*/Nosaukums/*" veica maksājumu uz pieteicēja AS „Hansabanka" kontu Ls 9500 apmērā (*lietas 3.pielikuma 113.lapa*).

I.U. 2004.gada 2.novembrī Valsts policijas Bauskas rajona policijas pārvaldē liecināja (*lietas 1.pielikuma 166.-168.lapa*) par nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" pārdošanas darījumu un apliecināja, ka viņa zemi pieteicējam pārdeva par Ls 3700, naudu par zemi pieteicējs iedeva skaidrā naudā.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējs no šī darījuma ir guvis ar IIN apliekamu ienākumu Ls 5800 apmērā.

[9.1.2] Saskaņā ar 2004.gada 2.jūnija pirkuma līgumu Nr.NPL 2004/06 (*lietas 1.pielikuma 159.-161.lapa*) pieteicējs kā *V.R.* pilnvarotā persona (*lietas 1.pielikuma 169.lapa*) pārdeva SIA „*/Nosaukums/*" nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*" Vārkavas pagastā, Preiļu rajonā, par Ls 37000. Pirkuma līguma summa Ls 37000 2004.gada 3.jūnijā ieskaitīta pieteicēja AS „Hansabanka" kontā (*lietas 3.pielikuma 114.lapa*).

V.R. 2004.gada 11.novembrī Valsts policijas Madonas rajona policijas pārvaldē liecināja (*lietas 1.pielikuma 149.-158.lapa*) par nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" pārdošanu un apliecināja, ka to saņēmis Ls 21000.

V.R. pirmās instances tiesas sēdē (*lietas 1.sējuma 211.-213.lapa*) liecināja, ka pieteicējs viņam skaidrā naudā par īpašumu iedevis Ls 21000.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējs no šī darījuma ir guvis ar IIN apliekamu ienākumu Ls 16000 apmērā.

[9.2] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmajā daļā noteikts, ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši likumam apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis jāietur izmaksas vietā

darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa un soda nauda iztrūkstošās nodokļa summas apmērā.

Ņemot vērā [9.1] konstatēto, apgabaltiesa atzīst, ka VID pamatoti noteica pieteicējam nomaksai budžetā IIN Ls 5387 un soda naudu tādā pašā apmērā.

[9.3] Saskaņā ar APL 59.panta pirmo un otro daļu pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus. Iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību. Ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem.

Tā kā VID rīcībā ir *I.U.* un *V.R.* liecības Valsts policijas iestādē, kuros viņi sniedz informāciju par naudas summām, kuras saņēmuši no pieteicēja par pārdotajiem nekustamajiem īpašumiem, minētās liecības ir vērtējami kā rakstveida pierādījumi. Turklāt minētās personas, sniedzot liecības Valsts policijai, ir ar parakstu apliecinājušas to patiesumu un ir brīdinātas par saukšanu pie kriminālatbildības par nepatiesu ziņu sniegšanu. Tāpat *V.R.* arī pirmās instances tiesas sēdē ir sniedzis analoģisku liecību kā policijā. Tāpēc apgabaltiesas ieskatā nav pamata apšaubīt *I.U.* un *V.R.* liecību patiesumu.

[10] Pieteicējs norāda, ka VID amatpersonas, veicot auditu, ir pieļāvušas procesuālus pārkāpumus.

[10.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumu Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu” 12.punktu, maksātājam iesniedzot papildu deklarāciju, VID amatpersona veic maksātāja aptauju un aizpilda maksātāja aptaujas veidlapu. Pieteicējs norāda, ka auditori neveica maksātāja aptauju un neaizpildīja maksātāja aptaujas protokolu.

Apgabaltiesa konstatē, ka VID 2007.gada 9.augusts vēstulē Nr.15.10.2/30322 (*lietas 1.sējuma 203.-205.lapa*) norāda, ka 2006.gada 31.martā veiktās sākuma sarunas ar pieteicēju protokola eksemplārs lietas materiālos neatrodas. Arī pirmās instances tiesas sēdē *A.G.* (*lietas 1.sējuma 252.lapa*) liecināja, ka minētais sākuma sarunas VID eksemplārs ir pazudis no lietas materiāliem.

Apgabaltiesas ieskatā minētais apstāklis nav vērtējams kā būtisks procesuāls pārkāpums, kas varētu ietekmēt lietas iznākumu, jo ir jāņem vērā arī turpmāk minētie apstākļi.

Pieteicējs 2006.gada 2.maija maksātāja aptaujas veidlapā (*lietas 2.pielikuma 37., 47.lapa*) ir ar parakstu apliecinājis, ka papildu deklarācijās par 2003. un 2004.gadu visi ienākumi un īpašumu izmaiņas ir uzrādītas pilnīgi, kā arī ir iesniedzis visu viņa rīcībā esošo informāciju. Maksātāja aptaujas veidlapā par 2004.gadu pieteicējs norādījis, ka paskaidrojumi un dokumenti tiks iesniegti 20.maijā.

Pieteicējs 2006.gada 23.maijā VID Rīgas reģionālā iestādes nodokļu inspektorei ir sniedzis paskaidrojumu (*lietas 1.pielikuma 195.-196.lapa*). Šajā paskaidrojumā pieteicējs norāda, ka uz pārējiem jautājumiem, kas uzdoti sākuma sarunā, sniegs atbildi pēc VID rakstiska pieprasījuma.

VID Rīgas reģionālā iestāde 2006.gada 17.jūlijā nosūtīja pieteicējam vēstuli Nr.4.2/10/28657 (*lietas 2.pielikuma 61.-64.lapa*) ar lūgumu sniegt paskaidrojumu uz sagatavotajiem jautājumiem un 2006.gada 7.augustā saņēma pieteicēja atbildi (*lietas 2.pielikuma 66.-71.lapa*).

No minētā ir secināms, ka pieteicējam bija iespējas audita laikā gan sniegt paskaidrojumus, gan iesniegt dokumentus un pierādījumus, kurus viņš uzskatīja par nepieciešamiem iesniegt. Līdz ar to sākumu sarunu protokola pazaudēšana nav nekādā veidā ietekmējusi ne pieteicēja tiesības tikt uzklausītam, ne arī Lēmuma rezultātu.

[10.2] Par pieteicēja iebildumiem un pirmās instances secinājumiem attiecībā uz audita veikšanas termiņiem, apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 1.janvārim*) 23.panta trešā daļa noteic, ka nodokļu administrācija pieņem lēmumu par nodokļu revīzijas (audita) rezultātiem ne vēlāk kā 90 dienu laikā no nodokļu revīzijas (audita) uzsākšanas dienas, izņemot gadījumus, kad nodokļu administrācijas augstākā amatpersona pagarina lēmuma pieņemšanas termiņu par 30 dienām, lai iegūtu papildu informāciju nodokļu revīzijas (audita) veikšanai. Ja nepieciešams iegūt papildu informāciju no ārvalstu nodokļu administrācijām vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm, lēmuma pieņemšanas termiņu var pagarināt vēl līdz 30 dienām pēc attiecīgās informācijas saņemšanas.

Minētā panta ceturtā daļa noteica, ka šā panta trešajā daļā minētie nodokļu revīzijas (audita) termiņa ierobežojumi neattiecas uz gadījumiem, kad nodokļu revīzija (audits) tiek veikta pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma.

Valsts policijas 2004.gada 21.decembra pieprasījumā Nr.20/34-5787 (*lietas 2.pielikuma 4.-5.lapa*) ir lūgts veikt pieteicējam vienkāršo nodokļu auditu par laika periodu no 2000.gada 8.decembra līdz 2004.gada 29.jūlijam. Vēlāk tiek precizēts (*lietas 2.pielikuma 8.lapa*), ka audits ir veicams par 2001. – 2004.gadu.

Tā kā pieteicējam audits tika veikts, pamatojoties uz tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumu, tas, ka audita termiņš pārsniedza likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta trešajā daļā noteiktos

termiņus, nav atzīstams par procesuālu pārkāpumu un tas nav ietekmējis lietas rezultātu.

[11] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa nav pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Līdz ar to tās spriedums nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

apgabaltiesa Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā

nosprieda

noraidīt *G.J.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 4.aprīļa lēmuma Nr.19/16407 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	L.Slica
Tiesneses	*(paraksts)*	Dz.Amerika
	(paraksts)	Ļ.Kušnire

NORAKSTS PAREIZS
Rīgā, 17.09.2010.
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Slica